

ZÁKON O ZNALCÍCH A TLUMOČNÍCÍCH
36/67 SB.

ODDÍL I.

ÚČEL A ROZSAH ÚPRAVY

§1

(1) Účelem zákona je zajištění řádného výkonu znalecké a tlumočnické činnosti v řízení před státními orgány a orgány, na které přešly úkoly státních orgánů (dále jen "státní orgány"), jakož i znalecké a tlumočnické činnosti prováděné v souvislosti s právními úkony občanů nebo organizací.

(2) Zákon se nevztahuje na podávání posudků, které je upraveno jinými předpisy, a na podávání posudků a provádění tlumočnických úkonů, které neslouží potřebám řízení před státními orgány ani nejsou v souvislosti s právními úkony občanů a organizací; zejména se nevztahuje na expertizní činnost související s plněním výrobních úkolů organizací a na tlumočnickou činnost v rámci mezinárodního styku a cestovního ruchu.

ZÁKON O ZNALCÍCH A TLUMOČNÍCÍCH
36/67 SB.

ODDÍL I.

ÚČEL A ROZSAH ÚPRAVY

§1

(1) Účelem zákona je zajištění řádného výkonu znalecké a tlumočnické činnosti v řízení před státními orgány a orgány, na které přešly úkoly státních orgánů (dále jen "státní orgány"), jakož i znalecké a tlumočnické činnosti prováděné v souvislosti s právními úkony občanů nebo organizací.

(2) Zákon se nevztahuje na podávání posudků, které je upraveno jinými předpisy, a na podávání posudků a provádění tlumočnických úkonů, které neslouží potřebám řízení před státními orgány ani nejsou v souvislosti s právními úkony občanů a organizací; zejména se nevztahuje na expertizní činnost související s plněním výrobních úkolů organizací a na tlumočnickou činnost v rámci mezinárodního styku a cestovního ruchu.

§2

(1) Znaleckou a tlumočnickou činnost vykonávají znalci a tlumočníci zapsaní do seznamu znalců a tlumočnicků; znaleckou činnost vykonávají také ústavy (§21).

(2) Osoby nezapsané do seznamu znalců a tlumočnicků mohou být v řízení před státními orgány ustanoveny znalci nebo tlumočníky jen výjimečně za podmínek stanovených v §24.

ODDÍL II.

Znalci a tlumočníci zapsaní do seznamu

Jmenování znalců a tlumočnicků

§3

(1) Znalce (tlumočníky) jmenuje pro jednotlivé obory (jazyky) ministr spravedlnosti nebo předseda krajského soudu v rozsahu, v němž je ministrem spravedlnosti k tomu pověřen.

(2) Tlumočnickům pro jazyky jsou na roveň postaveni tlumočníci pro styk s osobami hluchoněnými.

§4

(1) Jmenovat znalcem (tlumočnickem) lze toho, kdo:

- a) je československým státním občanem,
- b) má potřebné znalosti a zkušenosti z oboru (jazyka), v němž má jako znalec (tlumočnick) působit, především toho, kdo absolvoval speciální výuku pro znaleckou (tlumočnickou) činnost, jde-li o jmenování pro obor (jazyk), v němž je taková výuka zavedena,
- c) má takové osobní vlastnosti, které dávají předpoklad pro to, že znaleckou (tlumočnickou) činnost může řádně vykonávat,

d) se jmenováním souhlasí.

(2) V odůvodněných případech může ministr spravedlnosti prominout podmínku československého státního občanství.

§5

(1) Ke jmenování znalce (tlumočnickem) dojde na základě výběru mezi osobami, které splňují podmínky pro jmenování.

(2) Návrhy na jmenování znalce (tlumočnicka) mohou podat státní orgány, vědecké instituce, vysoké školy, dále organizace, u nichž pracují osoby přicházející v úvahu, jakož i příslušné orgány společenských organizací, jestliže to vyplývá z úkolů těchto organizací. Znalce (tlumočnickem) může být jmenován též ten, kdo sám o jmenování požádá.

(3) Orgány a organizace uvedené v odstavci 2, jakož i sbory pro znalecké otázky (§16) se na žádost ministra spravedlnosti, popřípadě předsedy krajského soudu vyjadřují, zda navrhovaný znalec (tlumočnick) splňuje podmínky pro jmenování.

§6

(1) Znalec (tlumočnick) je povinen složit slib do rukou toho, kdo jej jmenoval.

(2) Slib zní: "Slibuji, že při své znalecké (tlumočnické) činnosti budu přesně dodržovat právní předpisy, že znaleckou (tlumočnickou) činnost budu konat nestranně podle svého nejlepšího vědomí, že budu plně využívat všech svých znalostí a že zachovám mlčenlivost o skutečnostech, o nichž jsem se při výkonu znalecké (tlumočnické) činnosti dozvěděl."

§7

(1) Jmenování znalci (tlumočnicki) se po složení slibu zapisují do seznamu znalců a tlumočnicků.

(2) Seznamy znalců a tlumočnicků vedou krajské soudy, v jejichž obvodu má znalec (tlumočnick) trvalé bydliště.

(3) Ústřední seznam znalců a tlumočnicků vede ministerstvo spravedlnosti; seznam se zasílá pověřenectvu Slovenské národní rady pro spravedlnost a krajským soudům.

(4) Seznamy znalců a tlumočnicků jsou veřejně přístupné.

Výkon znalecké (tlumočnické) činnosti

§8

Znalci (tlumočnicki) jsou povinni vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost řádně a ve stanovené lhůtě.

§9

(1) Znalci (tlumočnicki) jsou oprávněni vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost i mimo obvod krajského soudu, v jehož seznamu jsou zapsáni.

(2) Státní orgány ustanovují zpravidla znalce (tlumočnicki), kteří jsou zapsáni v seznamu toho krajského soudu, v jehož obvodu má státní orgán sídlo nebo pracoviště.

§10

(1) Znalec (tlumočnick) je povinen vykonávat svou činnost osobně.

(2) Jestliže to vyžaduje povaha věci, je znalec (tlumočnick) oprávněn přibrat konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek; tuto okolnost spolu s důvody, které k ní vedly, musí uvést v posudku. Odpovědnost znalce (tlumočnicka) není dotčena ani v oné části posudku (překlada), o níž bylo konzultováno.

§11

(1) Znalec (tlumočnick) nesmí podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže lze mít pro jeho poměr k věci, k orgánům provádějícím řízení, k účastníkům nebo k jejich zástupcům pochybnost o jeho nepodjatosti.

(2) Jakmile se znalec (tlumočnick) dozví o skutečnostech, pro které je vyloučen, oznámí to neprodleně; stejnou povinnost mají i účastníci řízení. O tom, zda znalec (tlumočnick) je vyloučen, rozhoduje orgán, který jej pro podání posudku (tlumočnický úkon) ustanovil.

(3) O tom, kdy znalec (tlumočnick) může odepřít podání posudku (překlada) a kdy mu nemůže být podání posudku (překlada) uloženo, platí pro jednotlivé druhy řízení obdobně ustanovení o svědčích.

§12

(1) Nejde-li o žádný z případů uvedených v §11, je znalec (tlumočník) povinen podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže byl ustanoven znalcem (tlumočnickem) v řízení před státním orgánem. Odmítne-li znalec (tlumočník) provést úkon, sdělí to státní orgán krajskému soudu, v jehož seznamu je znalec (tlumočník) zapsán.

(2) Podává-li znalec (tlumočník) v souvislosti s právními úkony občanů nebo organizací na jejich žádost posudek (tlumočnický úkon) mimo řízení před státními orgány, poskytuje tuto odbornou pomoc na základě dohody v rámci výkonu své funkce.

§13

Podává-li znalec posudek písemně, je povinen každé jeho vyhotovení podepsat a připojit otisk pečeti; stejnou povinnost má tlumočník u ověřovaných překladů.

§14

(1) Je-li toho k podání posudku třeba, je znalec oprávněn používat přístrojů, jiných zařízení a materiálů organizace, u níž pracuje; ve výjimečných případech, jestliže to je k podání posudku nezbytné, je povinna též jiná organizace, která má potřebné přístroje, zařízení a materiály, umožnit znalci na jeho žádost jejich použití. Tuto povinnost nemá organizace, jejíž zařízení plní zvláštní úkoly ve veřejném zájmu.

(2) Organizace má vůči znalci nárok na náhradu nákladů, které jí použitím přístrojů, jiných zařízení a materiálů vznikly.

§15

Znalci (tlumočníci) jsou povinni vést znalecký (tlumočnický) deník. Do deníku zapisují provedení všech posudků (tlumočnických úkonů), jejich předmět, pro koho byla činnost provedena, výši odměny a výloh a den jejich proplacení.

§16

(1) V oborech, u nichž to odůvodňuje jejich povaha, se zřizují jako poradní orgány ministra spravedlnosti sbory pro znalecké otázky; jejich členy jmenuje ministr spravedlnosti z řad znalců.

(2) Úkolem sborů pro znalecké otázky je spolupůsobit při jmenování znalců, stanovit odborné předpoklady nutné pro jmenování znalcem, pečovat o zdokonalování zvláštní kvalifikace znalců, dávat podněty pro vědecký výzkum obecných otázek znalecké činnosti a vyjadřovat se k takovým otázkám z hlediska oboru, pro který jsou zřízeny.

Odměňování a náhrada nákladů

§17

(1) Znalec (tlumočník) má za podání posudku (provedení překladu) právo na odměnu podle stanovených sazeb.

(2) Odměna se stanoví podle stupně odbornosti potřebného k provedení úkonu a podle množství účelně vynaložené práce. Odměna se může přiměřeně krátit, jestliže úkon nebyl proveden řádně nebo ve stanovené lhůtě.

(3) Odměna stanovená podle předchozích odstavců se zvyšuje o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je znalec (tlumočník) povinen z odměny odvést podle zvláštního právního předpisu¹⁾.

§18

(1) Znalec (tlumočník) má dále právo na úhradu nákladů, které účelně vynaložil v souvislosti se znaleckým posudkem (tlumočnickým úkonem).

(2) Náklady podle odstavce 1 jsou zejména cestovní výdaje, náhrada ušlé mzdy při předvolání ke státnímu orgánu, náklady, které znalec uhradil podle §14 odst. 2, věcné náklady a náklady spojené s přibráním pracovníků pro pomocné práce. Jestliže znalec (tlumočník) přibral konzultanta, má nárok na náhradu nákladů s tím spojených jen tehdy, jestliže státní orgán, který jej znalcem (tlumočnickem) ustanovil, s přibráním konzultanta vyslovil souhlas.

(3) Vůči organizaci, u níž znalec (tlumočník) je v pracovním poměru, nemá při předvolání ke státnímu orgánu nárok na náhradu mzdy.

§19

(1) Odměnu a náhradu nákladů je znalec (tlumočník) povinen vyúčtovat zároveň s podáním posudku (provedením tlumočnického úkonu). Její výši určí orgán, který ustanovil znalce (tlumočníka).

(2) Krajský soud, v jehož seznamu je znalec (tlumočnick) zapsán, dohlíží na úměrnost a úplnost účtovaných odměn občasnými kontrolami.

§20

Odvolání znalce (tlumočnicka)

- Orgán, který znalce (tlumočnicka) jmenoval, jej odvolá a zařídí jeho vyškrtnutí ze seznamu, jestliže
- a) se dodatečně ukáže, že nebyly splněny podmínky pro jeho jmenování, anebo jestliže tyto podmínky odpadly,
 - b) po jmenování nastaly skutečnosti, pro které znalec (tlumočnick) nemůže svou činnost trvale vykonávat,
 - c) znalec (tlumočnick) přes výstrahu neplní nebo porušuje své povinnosti,
 - d) organizace, u níž je znalec (tlumočnick) zaměstnán, prokáže, že mu znalecká (tlumočnická) činnost brání v řádném výkonu povinností vyplývajících z pracovního poměru,
 - e) znalec (tlumočnick) požádá o své odvolání.

Oddíl III.

Znalecká činnost ústavů

§21

- (1) Jsou-li v určitém oboru ústavy nebo jiná pracoviště specializována na znaleckou činnost, jsou státní orgány povinny vyžadovat posudky především od nich.
- (2) Ve zvláště obtížných případech vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení mohou státní orgány požádat vědecké ústavy, vysoké školy a instituce, aby samy podaly posudek.
- (3) Seznam ústavů a jiných pracovišť podle odstavce 1 a vědeckých ústavů, vysokých škol a institucí podle odstavce 2 (dále jen "ústavy") vede ministerstvo spravedlnosti; seznam se zasílá pověřenectvu Slovenské národní rady pro spravedlnost a krajským soudům.

§22

- (1) Ústav podá posudek písemně. Uvede v něm, kdo posudek připravoval a kdo může, jestliže to je podle procesních předpisů třeba, před státním orgánem osobně stvrdit správnost posudku podaného ústavem a podat žádaná vysvětlení.
- (2) Za včasné a řádné provedení posudku odpovídá ústav.
- (3) Jinak pro výkon znalecké činnosti ústavů přiměřeně platí ustanovení o výkonu znalecké činnosti znalců zapsaných do seznamu.

§23

- (1) Ústav má právo na odměnu a náhradu nákladů.
- (2) Vedoucí ústavu přiznává v odůvodněných případech pracovníku, který na posudku pracoval, odměnu odpovídající vykonané práci, a to nejvýše do částky vyplacené ústavu jako odměna.

Oddíl IV.

Znalci (tlumočnicki) nezapsaní do seznamu

§24

- (1) Státní orgán může ustanovit znalcem (tlumočnickem) osobu, která není zapsána do seznamu a má potřebné odborné předpoklady pro to, aby podala posudek (provedla tlumočnický úkon) a která s ustanovením vyslovila souhlas,
 - a) není-li pro některý odbor (jazyk) znalec (tlumočnick) do seznamu zapsán, b) nemůže-li znalec (tlumočnick) zapsaný do seznamu úkon provést,
 - c) jestliže by provedení úkonu znalcem (tlumočnickem) zapsaným do seznamu bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.
- (2) Takto ustanovený znalec (tlumočnick) nemůže podat posudek (provést tlumočnický úkon), dokud nesložil do rukou orgánu, který jej ustanovil, slib podle §6 odst. 2.

(3) Hospodářská arbitráž může ustanovit znalcem osobu, která není zapsána do seznamu, také tehdy, jde-li o posouzení zvláště složitých odborných otázek. V těchto případech lze nahradit složení slibu písemným prohlášením.

§25

Ustanovení o odměňování a náhradě nákladů platí i pro znalce (tlumočníka) ustanoveného podle §24; ostatních předpisů se užije přiměřeně.

Oddíl V.

Ustanovení přechodná a závěrečná

§26

K provedení tohoto zákona upraví ministerstvo spravedlnosti řízení při jmenování a odvolání znalce (tlumočníka), způsob vedení seznamů znalců a tlumočnicků a seznamů ústavů, zřizování a působnost sborů pro znalecké otázky, odměňování a poskytování náhrady nákladů, způsob kontroly odměňování a vedení deníků znalců a tlumočnicků a podrobnosti o výkonu znalecké a tlumočnické činnosti.

§27

Byl-li znalec (tlumočník) v řízení před státním orgánem ustanoven přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, použije se dosavadních předpisů.

§28

(1) Zrušují se:

- a) zákon č. 47/1959 Sb., o úpravě právních poměrů znalců a tlumočnicků,
- b) vyhláška ministra spravedlnosti č. 193/1959 Ú. I., k provedení zákona o úpravě právních poměrů znalců a tlumočnicků,
- c) první a druhá věta v odstavci 2 §127 zákona č. 99/1963 Sb. (občanského soudního řádu).

(2) Zvláštní předpisy o podávání znaleckých posudků a odborných vyjádření nejsou tímto zákonem dotčeny.

§29

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1967.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.